

# HVEM ER DE 23.000 UNGE UDENFOR?

Fælles om bæredygtige  
løsninger

midt  
regionmidtjylland



# BEHOV FOR NYE LØSNINGER

I Region Midtjylland er 9,1 pct. af de 16-29-årige hverken i uddannelse eller beskæftigelse, men på overførselsindkomst. Det er et problem, at disse 23.000 unge ikke er en aktiv del af samfundet. Det er omkostningsfuldt for både den enkelte og samfundet.

De unge ligner ikke hinanden. De oplever mange forskellige udfordringer, og der er mange forskellige årsager til, at en stor gruppe står uden for uddannelse og beskæftigelse.

Før vi kan drøfte løsninger i fællesskab, er et fælles videngrundlag nødvendigt. Derfor tegner dette handout et portræt af de 23.000 midtjyske unge, der står uden for: Hvem er de, hvad karakteriserer dem og hvilke problemstillinger står de over for?

Data stammer hovedsageligt fra en analyse, som Region Midtjylland har udarbejdet i samarbejde med Marselisborg Consulting på baggrund af tal fra Jobindsats.dk og Danmarks Statistik. ●

 Marselisborg undersøgelsen

**midt**  
regionmidtjylland

Udgivelse:  
Region Midtjylland  
Skottenborg 26  
8800 Viborg  
Telefon 7841 0000  
kontakt@regionmidtjylland.dk

Februar 2023

Design og produktion:  
Mediegruppen as  
www.mediegruppen.net

Foto:  
Hyldegager Fotografilm  
www.hyldegager.net

HVEM ER DE  
23.000 UNGE  
UDENFOR?

## Sammen om løsningerne

Samarbejde og dialog er centralt for at skabe en bæredygtig udvikling i Midtjylland.

Region Midtjylland inviterer en række repræsentanter for kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region til at samarbejde om løsninger, der kan bringe disse unge i beskæftigelse eller uddannelse.

Løsningerne skal måske realiseres i fællesskaber, og måske af enkeltaktører. Det vil vise sig, når forslag til løsninger foreligger. Region Midtjylland kan indgå i realiseringen af nogle løsninger, og andre løsninger vil være mere oplagte for kommuner, stat, videninstitutioner, virksomheder, borgere og organisationer at realisere.

De regionalpolitiske foras anbefalinger indgår i revisionen af Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland. Den regionale udviklingsstrategi kan omfatte lovhjemlede opgaver inden for regional udvikling og i tilknytning hertil den fremtidige udvikling i regionen, infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling og klimatilpasning og eventuelle grænseoverskridende samarbejder.

REVISION AF  
REGIONAL  
UDVIKLINGSSTRATEGI

## SÅDAN SER MIDTJYSKE UNGE UDENFOR UD

23.055

Fuldtidspersoner\*

62.776

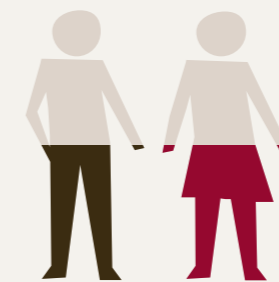
Personer\*

9,1%

Af befolkningen på 16-29 år

49,9%

mænd



50,1%

kvinder

1.388

16-19-årige

7.825

20-24-årige

13.842

25-29-årige



## Top 4 ydelser

Uddannelseshjælp  
8.234 (35,7%)

A-dagpenge  
5.822 (25,3%)

Sygedagpenge  
2.474 (10,7%)

Førtidspension  
2.353 (10,2%)

HVEM ER DE  
23.000 UNGE  
UDENFOR?

\*Antal personer viser antal unikke personer, der i løbet af et år har været på offentlig forsørgelse i kortere eller længere tid. Antal fuldtidspersoner er antal unikke personer omregnet til årsværk: En ung, der har været på offentlig forsørgelse i et halvt år, tæller dermed som en halv fuldtidsperson.

FÆLLES OM  
BÆREDYGTIGE  
LØSNINGER

# 23.000 MIDTJYSKE UNGE PÅ OFFENTLIG FORSØRGELSE

Den bedste indikation på hvor mange unge, der hverken er i job eller uddannelse, er antal unge på offentlig forsørgelse, eksklusive SU. Det gælder 23.055 fuldtidspersoner mellem 16 og 29 år i Region Midtjylland\*. Hertil kommer et væsentligt 'mørketal'; dvs. en gruppe unge, der ikke er på offentlig forsørgelse, men heller ikke er i job eller uddannelse. Det dækker fx personer på sabbatår og grupper såsom kriminelle mænd og ikke-etnisk danske mødre.

## Trods stor indsats er mange unge fortsat udenfor

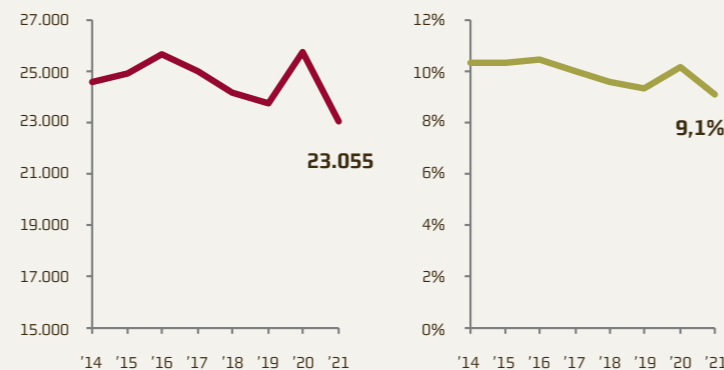
Med undtagelse af Corona-året 2020 har antallet af unge på offentlig forsørgelse i de senere år været faldende. Trods stort politisk fokus på udfordringen, mange indsatser for at nedbringe antallet af unge udenfor, højkonjunktur og mangel på arbejdskraft er der fortsat en stor gruppe af midtjyske unge på offentlig forsørgelse.

## Hovedparten af unge udenfor er mellem 25-29 år

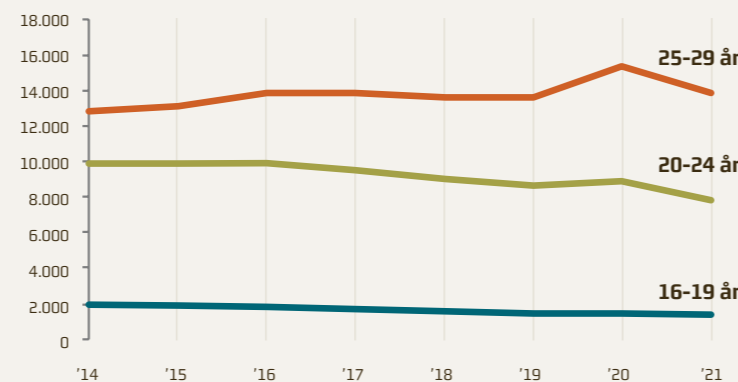
De 25-29-årige udgør 60 pct. af de 23.000 midtjyske unge på offentlig forsørgelse. Hvis vi ser på aldersfordelingen over tid, er der blevet færre 16-19-årige og 20-24-årige på offentlig forsørgelse fra 2014-2021, mens antallet af 25-29-årige er steget med otte pct.

Note: \*\*Antallet af fuldtidspersoner opgør, hvor mange årsværk der har været på offentlig forsørgelse og tager dermed højde for om en person er på offentlig forsørgelse i kort eller lang tid. To personer, der har været på offentlig forsørgelse i et halvt år hver, udgør én fuldtidsperson.

23.055 midtjyske fuldtidspersoner i alderen 16-29 år på offentlig forsørgelse udgør 9,1 pct. af alle unge i Region Midtjylland



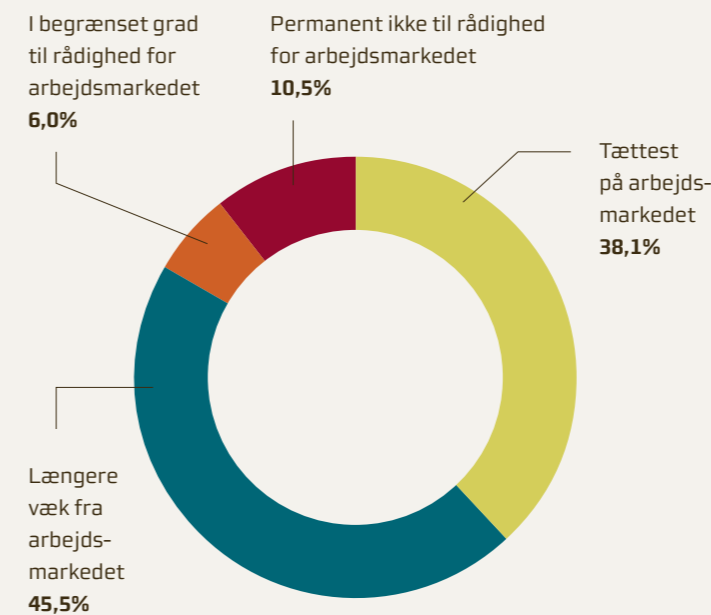
Antal unge fuldtidspersoner i Region Midtjylland på offentlig forsørgelse efter alder



FÆLLES OM BÆREDYGTIGE LØSNINGER

# HVILKE YDELSER ER DE UNGE PÅ?

En ud af ti unge i alderen 16-29 år er på førtidspension. De står dermed varigt uden for arbejdsmarkedet. Hertil kommer en gruppe, som er langt fra arbejdsmarkedet og bl.a. modtager uddannelseshjælp, kontanthjælp, sygedagpenge og ledighedsydelse.



HVEM ER DE 23.000 UNGE UDENFOR?



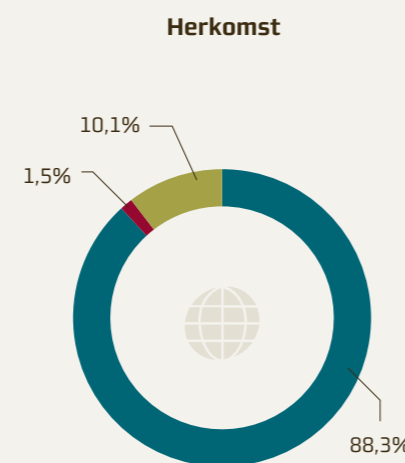
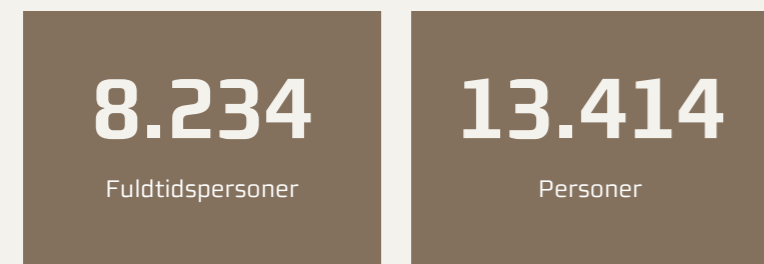
## 1 ud af 10

10% af de midtjyske unge udenfor står varigt udenfor arbejdsmarkedet.

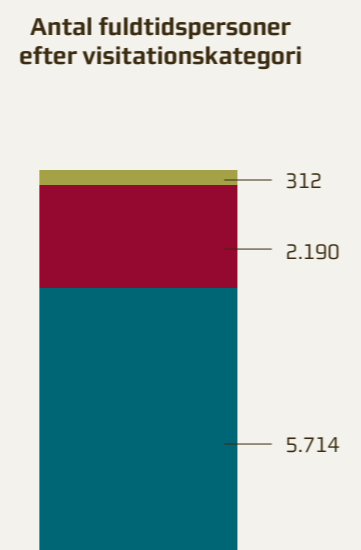
Ydelse	Antal personer	Antal fuldtidspersoner
A-dagpenge	21.721	5.821
Uddannelseshjælp, uddannelsesparate	5.782	2.503
Kontanthjælp, jobparate	510	189
Uddannelseshjælp, aktivitetsparate	7.529	5.715
Kontanthjælp, aktivitetsparate	549	378
Sygedagpenge	25.629	2.474
Jobafklaringsforløb	1.127	494
Forrevalidering	60	44
Revalidering	124	80
Ressourceforløb	1.257	985
Fleksjob	1.340	1.075
Ledighedsydelse	622	256
Førtidspension	2.645	2.353

# SÅDAN SER UNGE PÅ UDDANNELSESHJÆLP UD

Uddannelseshjælp er en ydelse til ledige unge under 30 år, som ikke har ret til dagpenge og ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Mere end hver tredje af de unge udenfor i Region Midtjylland modtager uddannelseshjælp. Blandt de 20-24-årige gælder det godt 3.000 personer og blandt de 25-29-årige næsten 4.000 personer. Hovedparten er i gruppen af aktivitetsparate, der er langt fra arbejdsmarkedet.



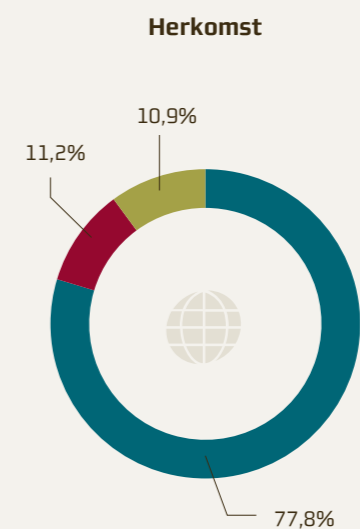
- Personer med dansk oprindelse
- Indvandere og efterkommere fra vestlige lande
- Indvandere og efterkommere fra ikke-vestlige lande



- Åbenlys uddannelsesparat
- Uddannelsesparat
- Aktivitetsparat

# SÅDAN SER UNGE PÅ A-DAGPENGE UD

Fire ud af fem af de unge dagpengemodtagere er 25-29 år. Figuren viser samtidig, at næsten 30 pct. af dagpengemodtagerne er medlem af en A-kasse for akademikere. Samtidig viser den store forskel på antallet af personer og antallet af fuldtidspersoner, at mange er på dagpenge i kort tid, fx efter dimission fra en universitetsuddannelse.



- Personer med dansk oprindelse
- Indvandere og efterkommere fra vestlige lande
- Indvandere og efterkommere fra ikke-vestlige lande

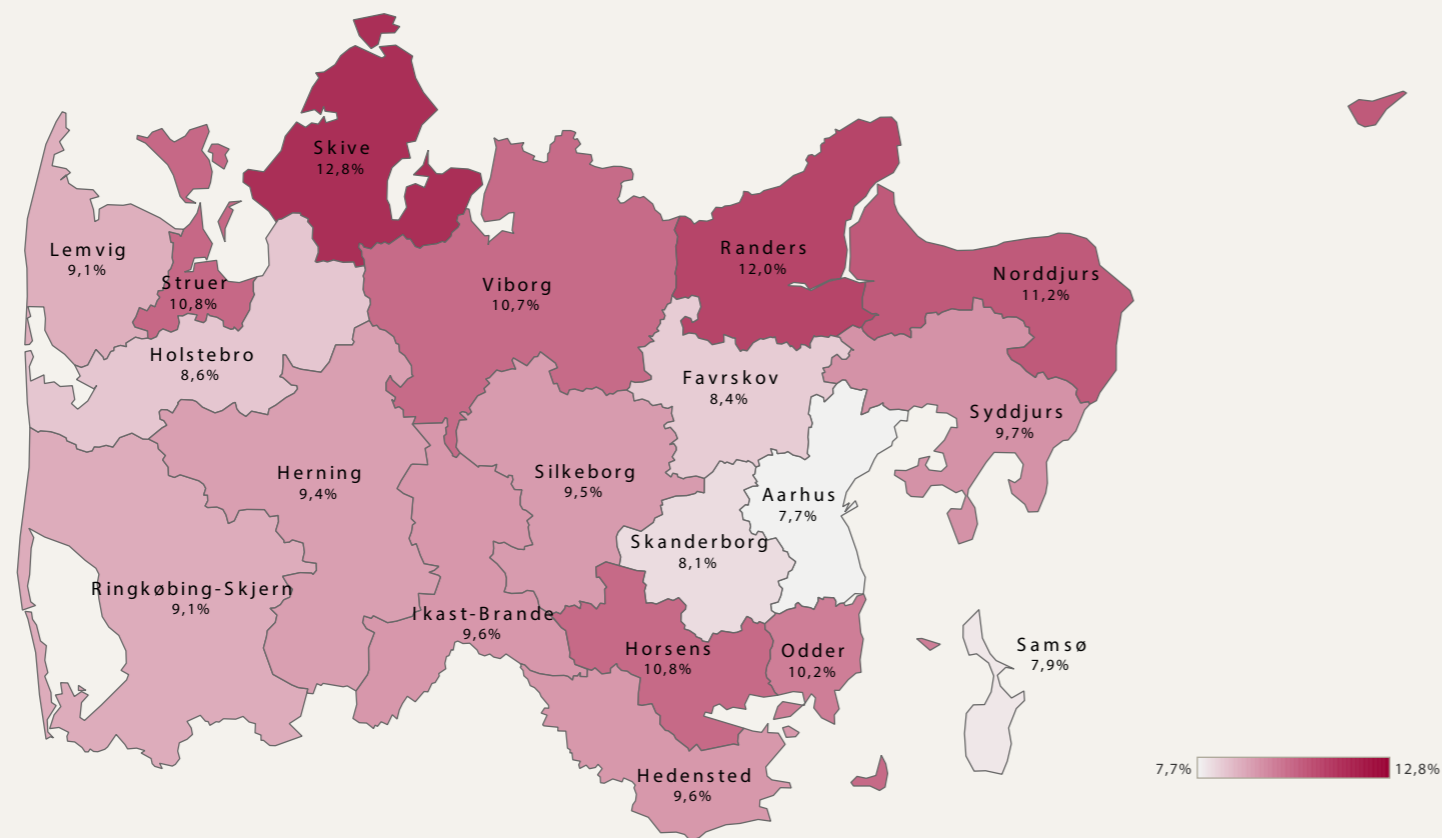


## Top 5 A-kasser

- Akademikernes A-kasse 18%
- HK/Danmark A-kasse 13%
- Magistrenes A-kasse 10%
- FTF A-kasse 9%
- Faglig Fælles (3F) A-kasse 8%

# ER DER GEOGRAFISKE FORSKELLE?

Kortet viser andelen af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse i 2021 i procent af befolkningen i de respektive kommuner. Der ses en mindre variation i andelen af unge i alderen 16-29 år på offentlig forsørgelse på tværs af de midtjyske kommuner.



# KOMPLEKSE UDFORDRINGER

Unge kan inddeles i fem arketyper, når vi skal have et mere nuanceret billede af, hvad der kendetegner unge på offentlig forsørgelse i Region Midtjylland. Næsten halvdelen af de unge kan betegnes som fagligt stærke; en gruppe hvor halvdelen modtager dagpenge. Den næststørste gruppe af unge udenfor er unge mødre, hvor syv ud af ti er på sygedagpenge.

Arketype	Antal	Top 3 ydelser	Antal (Andel)
<b>Fagligt stærke</b>	27.642	A-dagpenge Sygedagpenge Uddannelseshjælp	14739 (53,3) 6103 (22,1) 5173 (18,7)
<b>Unge mødre på sygedagpenge</b>	14.686	Sygedagpenge A-dagpenge Uddannelseshjælp	10750 (73,2) 4089 (27,8) 1066 (7,3)
<b>Kriminelle unge mænd</b>	6.775	Uddannelseshjælp A-dagpenge Sygedagpenge	3061 (45,2) 1790 (26,4) 1285 (19,0)
<b>Unge med komplekse problemer udover ledighed</b>	4.355	Uddannelseshjælp Førtidspension Ressourceforløb	1919 (44,1) 1466 (33,7) 4189 (9,69)
<b>Kriminelle forsørgere, der har modtaget en social indsats fra kommunen</b>	2.553	Uddannelseshjælp Sygedagpenge A-dagpenge	1429 (56,0) 562 (22,0) 412 (16,1)

Note: Antallet af unge i arketyperne er unikke personer. Det er baggrunden for at antallet overstiger de 23.000 fuldtidspersoner udenfor. Fordi der er tale om unikke personer, kan hver enkelt ung i en arketype have været på flere forsørgelsesydelser i perioden.



## Karakteristika for de fem arketyper af unge udenfor i Midtjylland

### Fagligt stærke

Fremstår ressourcestærke og uden større udfordringer. Hver femte er sygemeldt. Psykisk mistrivsel præger de unge.

### Unge mødre på sygedagpenge

Adskiller sig alene pga. køn og forældremyndighed. Det er ikke tydeligt, hvorfor de unge er på offentlig forsørgelse. Tre ud af fire er på sygedagpenge. Graviditetsgener vanskeliggør uddannelse og arbejde.

### Kriminelle unge mænd

Begrænset skolefaglighed. Højt tilbagefald til kriminalitet blandt unge. Stor grad af anbringelse eller forebyggende foranstaltninger fra de sociale myndigheder.

### Unge med komplekse problemer udover ledighed

Har gennemgået en problematisk skolegang. Sociale udfordringer med anbringelse og forebyggende sociale foranstaltninger. Manglende støttestrukturer i eget hjem/familie til at overkomme de udfordringer, de støder på. Mange er henvist til passiv offentlig forsørgelse.

### Kriminelle forsørgere, der har modtaget en social indsats fra kommunen

En hybrid af 'unge mødre på sygedagpenge' og 'kriminelle unge mænd': Høj kriminalitet, hovedvægt af kvinder og 40 pct. har forældremyndighed. Bredt spektrum af udfordringer: Lavt gennemsnit fra folkeskolen, en ud af ti har gået i specialskole, tre ud af ti har været anbragt. Langt de fleste har modtaget hjælp fra sociale myndigheder.

## MISTRIVSEL HOS DE UNGE

Angst, depression, søvnløshed og bekymringer for fremtiden er en del af hverdagen for mange unge. Når mange unge står uden for job og uddannelse hænger det givetvis sammen med deres mistrivsel. 44 pct. af unge mellem 16 og 25 år oplever en grad af mistrivsel. Forskning peger på tre overordnede årsager til, at mistrivsel blandt unge mennesker er i stigning, og hvorfor mistrivsel rammer anderledes, end den gjorde tidligere.

# 44%

af unge mellem 16 og 25 år oplever en grad af mistrivsel.



### Acceleration

Også kaldet tempo. Alting skal gå hurtigere og hurtigere. Man skal hurtigere igennem uddannelsessystemet og kan have en følelse af, at man skal vide, hvad man vil med livet meget tidligt, ellers bliver man ikke lykkelig.



### Præstation

Der skal præsteres mere og mere. Uddannelsesreformer, nationale test og bedømmelse medvirker til, at unge konstant skal træffe valg om fremtiden og kæmpe for at følge med de faglige krav.



### Psykologisering

Man opsøger psykologiske forklaringer på, hvorfor noget er, som det er. Der er et øget blik på, om man har sig selv med i alt, hvad man gør.

Kilde: Forskningsprojektet "Mistrivsel i lyset af tempo, præstation og psykologisering - om ny udsathed i ungdomslivet", Center for Ungdomsforskning.

## HVAD FORTÆLLER DE UNGE OM BARRIERE FOR UDDANNELSE OG JOB?

Adfærdsudfordringer	"Jeg angriber, før jeg selv bliver et offer"
Reduceret mestringstro	"Jeg tror ikke på, jeg kan"
Uhensigtsmæssige strukturer	"Jeg kan ikke komme i gang"
Angst eller ængstelighed	"Jeg vil gøre alt for at undgå opmærksomhed"
Forsvarsmekanismer	"Jeg vil hellere selv give op, før jeg bliver opgivet"
Livsbekymringer og motivationsforstyrrelser	"Jeg føler mig ikke klar"



## Unge med handicap står oftere uden job og uddannelse

På landsplan har 40 pct. af de 15-24-årige uden for beskæftigelse eller uddannelse et eller flere handicap. Unge med handicap har dermed markant større risiko for at være uden job eller uddannelse som unge uden handicap. Ser man fx på borgere med ADHD, er det hver fjerde ung, der hverken er i job eller uddannelse.

Unge med større handicap har relativt stor sandsynlighed for at opleve, at deres forløb i jobcenteret har øget deres beskæftigelseschance, mens unge med mindre handicap har en relativt lav sandsynlighed for dette.

En del borgere med handicap ønsker et job, selvom de ikke aktivt søger eller ville kunne begynde på et job inden for to uger.

Det er kun omkring hver anden ung med handicap, der forsøger at starte på en gymnasial- eller erhvervsuddannelse. Blandt personer uden handicap starter to tredjedele på en gymnasial- eller erhvervsuddannelse.

Danske Handicaporganisationer har på baggrund af VIVE's undersøgelse beregnet, at det på landsplan og på tværs af aldersgrupper er omkring 49.000 personer med et handicap, der er klar til at tage et job inden for to uger. Ud fra Region Midtjyllands forholdsmæssige andel af arbejdsstyrken anslås det, at 10-12.000 af disse personer er midtjyske.

Kilde: VIVE



[www.midtjyskeloesninger.rm.dk](http://www.midtjyskeloesninger.rm.dk)

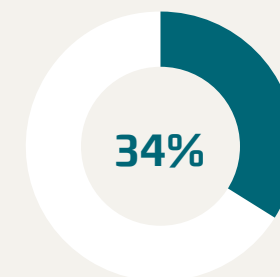
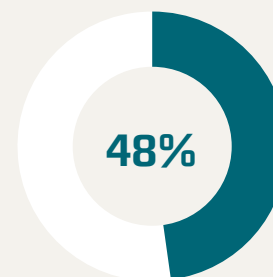
2 ud af 5 unge uden job eller uddannelse har et handicap



Andelen af unge, der ikke forsøger at tage en uddannelse

Unge med handicap

Unge uden handicap



**midt**  
regionmidtjylland